

Det kongelige fornyings-, administrasjons- og kirkedepartement
Kirkeavdelingen
Postboks 8004 Dep
0030 Oslo

Høringssvar angående: elektronisk registrering av kirkelige handlinger – endringsforslag til forskrift om Den norske kirkes medlemsregister

Det vises til departementsbrev av 16. september 2011 angående nevnte høring.

Innledning

Det er positivt at det nå kommer en elektronisk registrering av kirkelige handlinger. Det er forventninger både blant prestene og administrativt ansatte om at dette vil effektivisere arbeidet og gjøre informasjonen lettere tilgjengelig for de som skal ha tilgang til registeropplysninger.

En overgangsordning med dobbelt føring, elektronisk og på papir, er vel begrunnet og støttes.

Hovedpunkter i høringssvaret

- 1 Alle registreringer, også gamle, bør være elektronisk lagret
- 2 Presten bør være behandlingsansvarlig.
- 3 Forskriften bør gi hjemmel for at det elektroniske registeret er fysisk plassert i Norge.
- 4 Noen flere opplysninger bør registreres i elektronisk kirkebok.

1 Alle registreringer, også gamle, bør være elektronisk lagret

En vil anbefale at det settes en tidsfrist for å få alle opplysninger fra dagens kirkebøker overført til elektronisk form. Kirkebøkene av papir bør avleveres til Statsarkivet ved overgangsordningens slutt.

En mister en vesentlig effektiviseringsgevinst hvis en fortsatt skal ha kirkebøker på lokale kirkekontor kombinert med elektronisk register for nyere opplysninger. I tillegg kommer at muligheten for samdrift av kirkekontorer blir større hvis en ikke lenger er bundet til å ha fysiske bøker å hente informasjonen fra.

Ut fra dagens forventninger om nettbasert selvbetjening, er det forutsigbart at det også vil komme krav om at kirkens medlemmer skal kunne hente ut og gjøre endringer i egne opplysninger. Et eksempel: sjekke eget medlemskap i kirken. Identifisering kan gjøres via Min-ID eller andre tekniske løsninger. Dette vil ikke være mulig med et todelt system med en blanding av elektronisk og papirbasert løsning.

Departementet har i høringen lagt til grunn at det elektroniske registeret skal tas i bruk fra begynnelsen av 2012. Forutsatt at en får alle opplysninger elektronisk registrert fra dette tidspunktet, og at kirkebøkene av papir ikke skal avleveres før det har gått 80 år etter siste innføring, vil en tidligst kunne ha et fullstendig elektronisk register i 2092. Dette er ikke en ønskelig situasjon. Kirkebøkene av papir bør tas ut av bruk i forbindelse med overgangsordningen.

2 Presten bør være behandlingsansvarlig.

Forslaget til ny § 2 gjør registrering av kirkelige handlinger til en del av medlemsregisteret.

Prestens ansvar for registeret over kirkelige handlinger har vært lovhjemlet siden forordning av 17. mai 1646, og senere bestemmelser. Det er i høringspapirene ikke gitt noen begrunnelse for hvorfor en ønsker å gå bort fra prestens ansvar for registeret over kirkelige handlinger. En manglende begrunnelse for å endre ansvaret har også vært påpekt tidligere av PF i forbindelse med høringsuttalelsen om "Nytt kirkebokregister for Den norske kirke" (2004).

Høringsnotatet anvender i punkt 5 ordene "ansvar" og "tilflyter" og i punkt 7 "må sørge for". Det er her uklart om departementet med dette mener at presten skal ha en arbeidsrettslig plikt til å rapportere til den som er behandlingsansvarlig. Hvis dette er tilfelle, er det arbeidsrettslig en uryddig situasjon, dvs. at presten, gis rapporteringsplikt til fellesrådets daglige leder. Det er en alminnelig regel i arbeidslivet at rapporteringsplikt er knyttet til en som er ens overordnede og at en har samme arbeidsgiver. Disse vilkårene er her ikke til stede.

En forutsetter her at departementet, verken med innføringen av medlemsregisteret eller de foreslåtte endringer i forskriften, ikke har ment å gi føringer på hvordan det kirkelige arbeidsgiveransvar skal organiseres for fremtiden.

At fellesrådets daglige leder har hatt egen hjemmel for ajourhold av medlemsregisteret har en meget kort historikk. Da medlemsregisteret ble opprettet hadde kirkebokførende prest ansvaret for å sende inn kvartalsrapporter. Først i 2009 da den nye web-plattformen ble tatt i bruk, ble det åpnet for at daglig leder kunne være ansvarlig for medlemsregisteret lokalt. Det var heller ikke da gitt noen nærmere begrunnelse for endringen.

Når en nå skal gjøre kirkeboken elektronisk er det naturlig å ta opp til vurdering den ordning som har vært siden 2009. En vil foreslå at kirkebokførende prest som hovedregel er ansvarlig for medlemsregisteret, dvs. behandlingsansvarlig, og med det også ansvarlig for den elektroniske kirkeboken.

Enheten mellom ansvaret for å utføre og attestere en kirkelig handling og ansvaret for registeret over disse handlingene må ikke splittes opp. Dette av hensyn både til de menneskene som presten skal betjene og av hensyn til den arbeidsrettslige situasjonen.

Behandlingsansvarlig for medlemsregister, herunder kirkeboken, er en del av grunnlaget for å kunne gjøre de tjenstlige plikter som følger av tjenesteordningen for menighetsprester. Prestens tjenesteplikter må kunne gjøres uavhengig av arbeidsprioriteringer som daglig leder eller administrativt ansatte gjør. Medlemmene har en berettiget grunn til å anta at presten har egen hjemmel for å utstede en dåpsattest fra registrert. For nye innføringer vil dette ikke være tilfelle, Sitat: " Ved utskrift fra det elektroniske registeret, vil det være den behandlingsansvarlige som utsteder attest".

En ser også at det ved en eventuell arbeidskonflikt, streik, er nødvendig at de tjenester som presten plikter å utføre, ikke er avhengig av arbeidstaker som kan være i streik. Det er her viktig med den

tydelige selvstendighet som følger av at presten er behandlingsansvarlig. En unngår da situasjoner hvor spørsmål om streikebryteri kan reises.

Ansvar for medlemsregisteret bør være hos presten som har ansvaret for å betjene medlemmene med de kirkelige handlinger som er grunnlaget for registeret. §4 bør endres slik at presten har behandlingsansvaret, med mulighet for å delegerer dette til en administrativt ansatt.

3 Forskriften bør gi en hjemmel for at det elektroniske registeret er fysisk plassert i Norge.

Det er en stor endring i arkivikkerheten når en går fra en desentralisert løsning med kirkebøker på mange hundre kontorer til å sentralisere det hele til en elektronisk lagring.

Kirkebøkene er en del av vår nasjonale hukommelse. Informasjonen skal være lesbar i fremtiden uavhengig av kommende tekniske endringer. Allerede i dag er det et kjent problem hvordan en skal kunne lese informasjon som er lagret elektronisk i gamle tekniske standarder.

En elektronisk kirkebok stiller spesielle krav til sikker lagring. Dette er krav som kan gå ut over hva som per dags dato er bransjestandarder.

En vil forslå at det bestemmes, i en egen hjemmel, at

- 1) Den fysiske plasseringen av det elektroniske medlemsregisteret er lokalisert i Norge.
- 2) Informasjonen skal regelmessig printes ut og bindes inn i bøker som fysisk kopi. For eksempel en gang i året.

Arkivikkerhet av kirkebøkene er et for viktig spørsmål til å overlate til kun en teknisk og økonomisk vurdering.

4 Noen flere opplysninger bør registreres i elektronisk kirkebok

§ 2 a Dåpsregistreringen bør absolutt inneholde opplysning om sted for dåpen dvs. dåpskirke. For menigheter med flere kirker i soknet er dette en viktig opplysning når det gjelder å organisere trosopplæringen. Av erfaring er dette følelsesmessig en viktig opplysning for kirkemedlemmene.

§ 2 d Gravferd: Sted for gravferdsseremoni og sted for jordfestelse bør absolutt registreres. For menigheter med flere kirker er dette viktige opplysninger for å kunne organisere invitasjoner til allehelgensdag. Informasjonen har også slektshistorisk og lokalhistorisk interesse.

Avslutning

En ser med positive forventninger frem til at kirkeboken blir elektronisk. Det er mye førstehåndskunnskap og erfaring som er bakgrunnen for dette høringsvaret. En håper at departementet vil ta hensyn til og vektlegge de resonnement og forslag som er gitt i dette høringsvaret.